

ISSN 2304-5861

Молодий вчений

СПЕЦВИПУСК

ПЕДАГОГІЧНИЙ
ІНСТИТУТ
КИЇВСЬКОГО
УНІВЕРСИТЕТУ
ІМЕНІ Б. ГРІНЧЕНКА

Київський університет
імені Бориса Грінченка

3.2 (43.2)
2017

ISSN (Print): 2304-5809
ISSN (Online): 2313-2167

Науковий журнал
«Молодий вчений»

№ 3.2 (43.2) березень, 2017 р.

Члени редакційної колегії журналу:

Arkadiusz Adamczyk – professor, dr hab. in humanities (Poland)
Janusz Wielki – professor, dr hab. in economics, engineer (Poland)
Inessa Sytnik – professor, dr hab. in economics (Poland)
Базалій Валерій Васильович – доктор сільськогосподарських наук (Україна)
Балашова Галина Станіславівна – доктор сільськогосподарських наук (Україна)
Вікторова Інна Анатоліївна – доктор медичних наук (Росія)
Глуценко Олеся Анатоліївна – доктор філологічних наук (Росія)
Гриценко Дмитро Сергійович – кандидат технічних наук (Україна)
Дмитрієв Олександр Миколайович – кандидат історичних наук (Україна)
Змерзлий Борис Володимирович – доктор історичних наук (Україна)
Іртищева Інна Олександрівна – доктор економічних наук (Україна)
Коковіхін Сергій Васильович – доктор сільськогосподарських наук (Україна)
Лавриненко Юрій Олександрович – доктор сільськогосподарських наук (Україна)
Лебедева Надія Анатоліївна – доктор філософії в галузі культурології (Україна)
Марусенко Ірина Михайлівна – доктор медичних наук (Росія)
Морозенко Дмитро Володимирович – доктор ветеринарних наук (Україна)
Наумкіна Світлана Михайлівна – доктор політичних наук (Україна)
Нетюхайло Лілія Григорівна – доктор медичних наук (Україна)
Пекліна Галина Петрівна – доктор медичних наук (Україна)
Писаренко Павло Володимирович – доктор сільськогосподарських наук (Україна)
Романенкова Юлія Вікторівна – доктор мистецтвознавства (Україна)
Севостьянова Наталія Іларіонівна – кандидат юридичних наук (Україна)
Стратонов Василь Миколайович – доктор юридичних наук (Україна)
Шаванов Сергій Валентинович – кандидат психологічних наук (Україна)
Шайко-Шайковський Олександр Геннадійович – доктор технічних наук (Україна)
Шапошников Костянтин Сергійович – доктор економічних наук (Україна)
Шапошнікова Ірина Василівна – доктор соціологічних наук (Україна)
Швецова Вікторія Михайлівна – кандидат філологічних наук (Росія)
Шепель Юрій Олександрович – доктор філологічних наук (Україна)
Шерман Михайло Ісаакович – доктор педагогічних наук (Україна)
Шипота Галина Євгенівна – кандидат педагогічних наук (Україна)
Яковлев Денис Вікторович – доктор політичних наук (Україна)
Яригіна Ірина Зотовна – доктор економічних наук (Росія)

Повний бібліографічний опис всіх статей журналу представлено у:
Національній бібліотеці України імені В.В. Вернадського,
Науковій електронній бібліотеці [Elibrary.ru](http://elibrary.ru), Polish Scholarly Bibliography

Журнал включено до міжнародних каталогів наукових видань і наукометричних баз:
РИНЦ, ScholarGoogle, OAJI, CiteFactor, Research Bible, Index Copernicus.
Index Copernicus (IC™ Value): 4.11 (2013); 5.77 (2014); 43.69 (2015)

Свідоцтво про державну реєстрацію
друкованого засобу масової інформації – серія КВ № 18987-7777Р від 05.06.2012 р.,
видане Державною реєстраційною службою України.

Відповідальність за зміст, добір та викладення фактів у статтях несуть автори. Редакція не завжди поділяє позицію авторів публікацій. Матеріали публікуються в авторській редакції. Передрукування матеріалів, опублікованих в журналі, дозволено тільки зі згоди автора та редакції журналу.

ЗМІСТ

Беленька Г.В. Підготовка фахівців для дошкільної галузі: стратегія змін,1
Мельник Н.І. Аналіз сучасних досліджень з питань професійної підготовки дошкільних педагогів у європейському освітньому просторі4
Волинцев К.І. Історичні доміанти виховання підростаючого покоління в українців10
Волинцев Ю.О. Навчання на засадах дослідження як запит соціуму і ознака сучасності професійної підготовки педагога14
Коваленко О.В. Вимоги суспільства до особистості вихователя дітей дошкільного віку18
Літнік О.О. Формування суб'єктної позиції майбутнього педагога24
Машовець М.А. Лідерство-служіння як професійна компетентність дошкільного педагога29
Половіна О.А. Ранній розвиток дитини у контексті потреб соціуму та батьківських амбіцій36
Стаєнна О.О. Підготовка майбутніх педагогів до громадянського виховання дітей дошкільного віку41
Стаднік Н.В. Формування відповідальності у майбутніх педагогів дошкільної освіти у позааудиторній діяльності45
Козлітін Д.О., Матющенко І.І. Медіа середовища сучасного дошкільника та роль майбутнього педагога у ньому49
Літнік О.О., Барна Х.В. Дитяча субкультура у світі дорослих цінностей53
Літченко О.Д. Трудове виховання дітей дошкільного віку на сторінках педагогічних журналів58

Данієлян Анаїт Навчальна праця як засіб формування у майбутніх педагогів ціннісного ставлення до професії62
Кондратюк С.Г. Шляхи розвитку мовленнєвої компетентності майбутнього працівника сфери дошкільної освіти66
Товкач І.Є. Майбутнім педагогам про індивідуальні особливості пізнавальної активності старших дошкільників в мовленнєвій діяльності71
Карнаухова А.В. Формування читацької культури сучасного вихователя76
Гарашенко А.В. Забезпечення здоров'язбережувального характеру фізичного виховання дітей дошкільного віку: пошук механізмів80
Ярич О.Я. Довільність як головна характеристика формування вольової поведінки дитини дошкільного віку84
Іваненко О.А. Ефективні умови активізації художньо-творчого розвитку дітей дошкільного віку в процесі музичних занять89
Голота Н.М. Ознайомлення з простором та часом як передумова розвитку творчості в дошкільному дитинстві93
Новоселецька І.Е. Вплив мистецтва на розвиток художньо-творчих здібностей дітей п'ятого року життя в початкових мистецьких навчальних закладах98
Вертугіна В.М. Інклюзивна освіта дітей дошкільного віку102
Мальцева Т.Ю. Педагогічні умови впровадження інклюзивних практик в діяльність дошкільних навчальних закладів106
Рейпольська О.Д. Співпраця кафедри дошкільної освіти і лабораторії дошкільної освіти і виховання щодо забезпечення науково-дослідницької діяльності111

CONTENTS

Bielienka H.V. Professional training of preschool teachers: strategy of changes.	1	Daniilian A.Ya. Educational work as a source of future teachers value attitude formation to the profession.	62
Melnyk N.I. The analysis of contemporary research on preschool teachers profesional education in European demention.	4	Kondratiuk S.G. Ways to improve of speech competence of workers in preschool education.	66
Volynets K.I. Historical dominants of ukrainian young generation upbringing.	10	Tovkach I.Ye. To future teachers about individual features of cognitive activity of preschoolers' in speech activity.	71
Volynets Y.A. Research based learning as a society request and a feature of modern professional teacher training.	14	Karnaukhova A.V. Formation reading culture modern mentor.	76
Kovalenko O.V. Society requirements for preschool children teacher's personality.	18	Harashchenko L.V. Supporting of keeping health character of physical education in preschool children.	80
Linnik E.O. The gradual formation of a subject position of the future teacher.	24	Yarych O.Ya. Arbitrariness as the main characteristics of the formation of volitional behavior of the child of preschool age.	84
Mashovets M.A. Carrying lidership as preschool teacher's professional competence.	29	Ivanenko E.A. Efficient conditions for activation of artistic and creative development of children of preschool age in the process of music lessons.	89
Polovina E.A. Early childhood development in the context of society requirements and parents' ambitions.	36	Holota N.M. Acquaintance with space and time as a background for creativity development in preschool childhood.	93
Staenna O.O. Preparation of future teacher to civil education of preschool age children.	41	Novoseletska I.E. The influence of art on the artistic and creative development of children 5-year life in elementary artistic educational establishments.	98
Stadnik N.V. The formation of the responsibility of future teachers of preschool education in extracurricular activities.	45	Vertuhina V.N. Preschool children inclusive education.	102
Kozlitin D.O., Matiushchenko I.I. Modern preschool children media environment and the future teacher's role in it.	49	Maltseva T.Yu. Pedagogical conditions of implementing inclusive education practices in pre-schools.	106
Linnik E.O., Barna H.V. Children's subculture in the adult world of values.	53	Reypolskaya O.D. Cooperation of the department of preschool education and laboratory pre-school education and training for the research activity.	111
Litichenko O.D. Education through work of preschool children in pedagogical press.	58		

ШЛЯХИ РОЗВИТКУ МОВЛЕННЕВОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ МАЙБУТНЬОГО ПРАЦІВНИКА СФЕРИ ДОШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ

Кондратюк С.Г.

Київський університет імені Бориса Грінченка

Досліджено шляхи розвитку мовленнєвої компетентності майбутнього працівника сфери дошкільної освіти згідно педагогічних, психологічних та соціальних засад. Розкрито психолого-педагогічний аспект поняття «мовленнєва компетентність». Означено способи психолого-педагогічного впливу на підвищення рівня мовленнєвої компетентності студентів напрямку дошкільна освіта. Запропоновано шляхи розвитку мовленнєвої компетентності дитини з урахуванням репрезентативних типів сприймання інформації. Розглянуто способи уникнення використання негативної лексики працівниками освітньої галузі.

Ключові слова: компетенція, мовленнєва компетенція, дошкільна освіта, репрезентативні типи сприйняття інформації, ненормативна лексика.

Постановка проблеми. Мова являє собою специфічну природну знакову систему, складний вербальний код, який обслуговує соціум. В залежності від того настільки добре особа володіє цим кодом, тим легше й точніше вона формулює та передає свої думки й адекватно розуміє інформацію інших. Отже, вільне оперування мовою (мовленнєва компетентність) забезпечує комфортне існування індивідууму. Найбільш гостру потребу в ґрунтовній лінгвістичній освіті відчувають студенти гуманітарних професій, оскільки мовлення в їх подальшій практичній діяльності виступає джерелом і носієм інформації, засобом впливу й переконання, а тому обов'язково має бути досконалим [8]. Проаналізувавши сучасну теорію і практику мовленнєвої підготовки майбутніх спеціалістів гуманітарних професій, зокрема напрямку дошкільна освіта, можна зробити висновок, що питання мовленнєвої компетентності ще недостатньо розроблено. Відповідно існує потреба в об'єктивній переоцінці старих технологій навчання і вивчення можливих шляхів удосконалення якості професійної мовленнєвої підготовки. Наразі існує чимало питань щодо мовленнєвої компетентності майбутнього працівника дошкільної освіти, зокрема: недостатньо високий рівень мовної компетенції (знання, уміння, навички з предмету); неусвідомлений суржик, через двомовність населення; негативний вплив телебачення й радіо, що сприяють поширенню вживання ненормативної лексики; прогресуюче зниження якості друкованої продукції; низький ступінь освіченості населення; недостатній рівень риторичної освіти працівника сфери дошкільної освіти, що помітно знижує рейтинг майбутнього фахівця; зменшення прошарку інтелігенції в суспільстві, що є потенційним носієм і користувачем літературної мови. Набуття студентами напрямку підготовки «Дошкільна освіта» під час навчання у ВНЗ високого рівня мовленнєвої компетентності уможливитиме зростання подальшої професійної самоосвіти, сприятиме реалізації фахових знань та підвищенню мовленнєвої компетентності серед широких верств населення. Отже, актуальним постає завдання досягнення високого рівня мовленнєвої та мовної компетентності майбутнього фахівця дошкільного навчального закладу.

Аналіз останніх досліджень та публікацій. Увага до проблеми мовленнєвої компетентності

зумовлена в першу чергу переорієнтацією системи освіти на формування базових компетенцій, сукупності знань та ставлень студента [7]. Це викликало активізацію наукових досліджень компетентності як суб'єктної характеристики. Мовленнєва компетентність набуває особливого значення як така, що обумовлює перебіг усіх сфер соціального життя. Саме тому проблема мовленнєвої компетентності є важливою і жваво обговорюється науковою спільнотою [2; 10; 12]. Фундаментальний теоретичний аналіз понять «компетенція» і «компетентність» працівників організацій здійснили М. Армстронг, Ч. Вудруф, О. А. Грішнова, Л. В. Івановська, В. Т. Лозовецька, Ю. Г. Одегов, В. С. Плохий, Г. Г. Руденко та ін. [5]. Однак багато суттєвих моментів стосовно цієї проблематики так і залишаються до кінця невирішеними. На думку одних науковців: «Компетенція – суспільно визнаний рівень знань, умінь, навичок, ставлень у певній сфері діяльності людини» [7]. Інші вважають, що компетенція – це предметні та загальнонавчальні знання, уміння, навички разом із досвідом діяльності та ставленням до предметної і загальнонавчальної діяльності [14]. Під поняттям «компетентність» розуміють інтегровану здатність студента, набуту в процесі навчання, якою передбачено знання, уміння, досвід, цінності й ставлення, що можуть цілісно реалізовуватися на практиці. Компетентність – це те й особистісна якість, яку визначають як «рівень готовності... діяти» [15]. Основою цієї якості є знання, обізнаність, досвід соціально-професійної діяльності людини. Цим самим підкреслюється інтегративний характер поняття «компетентність» [4]. Ряд науковців означають «компетентність» як характеристику особистості або її якості [1]. З цим твердженням ми не можемо погодитися. Дійсно, компетентність характеризує особистість стосовно ступеня відповідності виконаного нею завдання тій вимозі, яка означена компетенцією. Компетентність – це не характеристика якості особистості, а її якість, набута в процесі навчально-пізнавальної та поза навчальної діяльності.

Особливістю професійної компетентності є стан організованості професійного середовища: чим гірше організована професійна діяльність, тим необхіднішим є професійно компетентний спеціаліст [5]. Якщо компетенція є відчуженою, наперед заданою соціальною вимогою (нормою)

до освітньої підготовки особи, необхідної для ефективного здійснення продуктивної діяльності, то компетентність – уже досягнута особистісна якість [11].

Мовленнєва компетентність людини підтримується певними засобами. Свої почуття, думки людина здатна виражати й закріплювати в словах і жестах, створюючи певний комунікативний простір, у якому об'єднуються, співіснують її внутрішній світ і світ зовнішній, об'єктивний [9]. Такими засобами, які людина використовує в своєму спілкуванні, є вербальні (словесні) і невербальні засоби (міміка, пантоміміка, виразжальні рухи тіла). На основному, вербальному, рівні в якості засобу передачі інформації використовується людська мова. До невербальної ж комунікації належить сприймання зовнішнього вигляду та виразні рухи людини – жести, міміка, пози, хода, контакт очей і т. п. Роль всіх цих невербальних знаків у спілкуванні надзвичайно велика. Можна сказати, що значна частина людського спілкування розгортається в підводній частині «комунікативного айсберга» – в області невербального спілкування. Зокрема, саме до цих способів найчастіше вдається людина при передачі зворотного зв'язку партнеру по спілкуванню, особливо, коли мова йде про маленьких дітей. Через систему невербальних засобів транслюється інформація про почуття, які долають люди в процесі спілкування [16]. Невербальні засоби є важливим доповненням мовної комунікації, природно вплітаються в тканину міжособистісного спілкування, вони допомагають учасникам спілкування виявити наміри один одного, роблячи тим самим процес комунікації більш відкритим.

Виділення нерозв'язаних раніше частин загальної проблеми. Існують три групи чинників, що безпосередньо впливають на якісний рівень мовленнєвої компетентності.

Перша група – це засоби педагогічного впливу. До них належать відповідність добору навчальних дисциплін та визначення рівня складності їх програм щодо розвитку мовленнєвої компетентності майбутнього педагога, згідно набуття ним мовної та фахової компетенції.

Друга група – це засоби психологічного впливу, спеціальні програми, тренінги, вправи, що дозволятимуть майбутньому педагогу вільно користуватися вербальною та невербальною знаковою системою.

Третя група – це соціальні чинники, що обумовлюють негативний вплив на стан мовної культури молоді й здійснюють як розвиток, так і деградацію мовленнєвої компетентності в суспільстві в цілому і в дошкільній сфері зокрема. До них належать: телебачення й радіо, які сприяють поширенню вживання ненормативної лексики; неусвідомлений суржик, через двомовність; знецінення живого слова за рахунок спілкування в соціальних мережах та Інтернеті; прогресуюче зниження якості друкованої продукції; зменшення прошарку інтелігенції, що є потенційним носієм і користувачем літературної мови; падіння соціального статусу педагогічного працівника; збільшення кількості неблагонадійних родин, що обумовлено соціально-політичною ситуацією в країні.

Мета статті. Головною метою даної статті є дослідження шляхів розвитку мовленнєвої ком-

петентності майбутнього працівника сфери дошкільної освіти з комплексним урахуванням педагогічних, психологічних та соціальних чинників.

Виклад основного матеріалу. Розглянемо шляхи підвищення рівня мовленнєвої компетенції майбутнього педагога з урахуванням засобів педагогічного впливу. Щодо цього питання маємо напружену, насичену, подекуди навіть перенасичену програму набуття студентами мовної компетенції, що є благодатним ґрунтом для мовленнєвої [6]. Так обов'язковими є курси вивчення предмету «Українська мова», «Дошкільна лінгводидактика» і т.п. Але, незважаючи на це, майбутні вихователі не опановують курси «Художньої літератури» чи «Дитячої літератури», знання якої є основою для роботи з дошкільниками. Відсутність ґрунтовних знань з вищезначених предметів значно ускладнює в подальшому професійну діяльність майбутніх вихователів. Наступним питанням, обов'язковим до розгляду, вважаємо недостатньо високий рівень ораторської майстерності майбутніх педагогів. Здавалося б курс з «Риторики» існує, але рівень ораторської майстерності у студентів ще недостатньо розвинений. Можливо тому, що для самого курсу необхідно більше тренінгових занять, введення психологічних вправ. Обізнаність та використання новітніх можливостей, що надаються НЛП технологіями, необхідно також включати в скарбничку сучасного освітянина. Можливості даної технології можна легко використовувати для розвитку мовленнєвої компетентності майбутнього фахівця у сфері освіти. Людина, отримуючи інформацію, що надходить із зовнішнього світу, завжди керується власними відчуттями. Така технологія дозволяє впливати на індивідуальність сприйняття вихованця, тим самим змінюючи цей процес. Завдяки цьому можна максимально вплинути на ставлення дитини до реальності, інших людей і самої себе, що сприятиме налагодженню продуктивної, ефективної взаємодії з навколишньою дійсністю.

Психолого-педагогічний вплив на розвиток мовленнєвої компетентності можна пов'язати з добром методів навчання в залежності від репрезентативних типів сприйняття інформації. Володіння такими знаннями та вміннями значно підвищило б рівень фахової компетентності майбутніх вихователів. Вчені (О'Коннор, Дж. Сеймор [13], Воденхамер Б., Холл М. [3] та ін.) розрізняють різні репрезентативні типи сприйняття, кожен із яких ґрунтується на певних особливостях усвідомлення інформації тільки їй властивим способом, що активізує відповідні механізми поведінки. Візуальний тип сприйняття ґрунтується на сприйнятті зорових образів. Спілкуючись із такими людьми, потрібно надавати своєму мовленню візуальний супровід. У процесі спілкування з людьми цього типу бажано не обмежувати простір для огляду того місця, де вони знаходяться [3]. Аудіальний тип базується на сприйнятті звуків. Представники цього типу сприймають і запам'ятовують інформацію через звукові форми. Спілкуючись з аудіалом, необхідно дбати про грамотність і точність власного міркування [3]. Кінестетичний тип сприйняття ґрунтується на тактильному каналі інформації. Такі люди (кінестетики) потребують тактильного

контакту. Спілкуючись, кінестетик говорить повільно. У більшості кінестетиків спостерігається сповільненість дій. Щоб спонукати їх до активності, часто потрібно проявити фізичний контакт. Дигітальний репрезентативний тип ґрунтується на суб'єктивно-логічному сприйнятті й осмисленні. Діяльність людей, які належать до цього типу сприйняття (дигітали), відбувається на метарівні свідомості. Цей тип містить у собі дані, отримані через візуальний, аудіальний і кінестетичний потоки інформації. Крім перерахованих вище, існують також і два інші репрезентативні типи – це ольфакторний (нюховий) і дегустаторний (смаковий). До цього типу сприйняття належать переважно люди, позбавлені слуху чи зору [16]. Людей, які характеризуються одним типом сприйняття, практично не існує. Залежно від того, яка інформація сприймається на певний момент, людина може усвідомити інформаційний факт візуально, а до другого – підійти з позиції аудіала і навпаки. Важливо те, що саме промовляє людина, відтворюючи власний досвід. Це дає змогу простежити, які процеси відбуваються в її свідомості під час репрезентації інформації. Будь-який репрезентативний тип безпосередньо пов'язаний із мовленням. Слова, які найчастіше використовує людина під час розмови, породжені відчуттями, і відображають рівень сприйняття інформації. Ці мовні одиниці називаються предикатами. Уміле використання предикатів сприяє більш швидкому процесу розуміння іншої людини [3]. Незважаючи на те, що людина сприймає будь-яку інформацію за допомогою всіх репрезентативних типів сприймання, один із них вона використовує набагато частіше й інтенсивніше, ніж всі інші. Саме цей тип називається провідним. Для того, щоб визначити, який саме тип домінує, існує кілька дієвих методів, що ґрунтуються на аналізі мовленнєвої діяльності. Важливо навчитися визначати основну закономірність, якої дотримується людина у власних висловленнях. Ефективнішим є вміння зіставляти ці предикати з фізіологічними проявами, характерними для кожної із систем. За цих умов визначити репрезентативний тип сприймання можна буде більш аргументовано, а ймовірність точності визначення суттєво збільшиться [16].

Психологи й педагоги доводять, що на особистість та її психіку здійснюють найефективніший вплив здібності, здатності [9]. Кожен педагог має враховувати, що більшість людей – візуали, новонароджені діти – кінестетики і лише з віком набувають ознак інших репрезентативних типів сприйняття інформації. Освітянин, який усвідомлює цю специфіку сприйняття інформації, спілкуючись з вихованцями, має використовувати такі методи впливу, що діють на людей із візуальним та кінестетичним репрезентативними типами: використовувати в мовленні більше образних висловів, наводити яскраві приклади, створювати в уяві дітей картини тих подій, фактів, людей, про які розповідає, та обов'язково використовувати заохочувальні прийоми.

Визначення репрезентативного типу сприяє виробленню ефективної стратегії впливу на дитину: дотримуючись чітко визначених стратегічних дій, процес виховання й навчання буде приносити їй задоволення, зацікавленість, пози-

тивні емоції, естетичну насолоду. Впливаючи на репрезентативний тип вихованця, можна покращити якість його знань, визначити схильності, навчитися пояснювати йому складний матеріал доступно, а також уникнути непорозуміння і напружених ситуацій.

Дуже важливим є вплив на стан мовленнєвої компетентності соціальних чинників. Особливо непокоїть те, що частина носіїв української мови часто вживає російські слова (суржик), та ненормативну лексику. Причому студенти надають перевагу жаргонам, сленгам; учні – інвективній лексиці.

Одним з моментів, що значно знижує рівень мовленнєвої компетентності є вживання нецензурної лексики, що найчастіше пов'язаний з психологічними проблемами, емоційним перенапруженням, загальним стомленням. Людина відчуває труднощі вдома, на роботі, починає дратуватися. Через це виникають конфлікти, нервова система постійно перебуває в напруженому стані. Негативна енергетика шукає вихід і знаходить його в словесній формі. Позбутися нецензурної лексики можливо, за допомогою систематичної роботи над собою. Для подолання цієї негативної звички наведемо кілька вправ, що допомагають її позбутися.

Організуйте для себе спокійну обстановку, зосередьтеся. Візьміть аркуш паперу і ручку, почніть з головного: згадайте, коли ви почали нецензурно лаятися. З чим це було пов'язано? Запишіть спогади на листок. Поміркуйте, чому мат вам допомагає? В залежності від вашої відповіді, вам потрібно буде вибудовувати і вашу «боротьбу» з ним. Згадайте, в яких випадках ви найчастіше вживаєте нецензурну лексику. Спробуйте створити певну систему, з'ясувати, що конкретно штовхає вас в черговий раз на лайку. Уявіть, як би ви поведелися, якби не стали вживати лайливих слів. Дайте відповідь на питання: наскільки вам необхідна подібна лексика? Чи можна обійтися без неї, але при цьому не почати гірше себе почувати, виявляти агресію у більш жорсткій формі? Якщо ви відчуваєте, що не в змозі обходитися без різних виразів, необхідно звернути увагу на ваше вміння тримати себе в руках. Неможливо повністю залежати від своєї звички говорити нецензурно. Звільніться від неї, щоб почати відчувати себе впевненіше.

Ще один ефективний метод боротьби з ненормованою лексикою, на нашу думку, є заміщення лайливих слів на слова, як вийшли з ужитку, таким чином людина підвищить свій інтелектуальний рівень і поповнить словниковий запас. Наведемо деякі застарілі слова та їх сучасні аналоги: АЛАФА – нагорода, БРАШНО – їжа, БРЕЗЕТЬ – берегти, БУЕСТЬ – відвага, ВЕРСТАТИ – порівнювати, ВЕСИ – знати, ГОНЗАТИ – уникати, ГРАНЕСЛОВНИК – назва складної книги, ДИВИЙ – жорстокий, ДМИТСЯ – бути зверхнім, КЛЮКА – хитрість, ЛАСКОСЕРДИЙ – ненажер, МАСТРОТА – майстерність, ПОЛОШАТИ – лякати, РЕСНОТА – гідність, УРОК – настанова, домовленість плата, штраф, ХУПАВИЙ – хвастливий, лінивий, ЦВИЛИТИ – засмучувати, ЦЕЛОВАТИ – вітати... Цей перелік слів далеко не повний, з одного боку він дозволяє нам уникати небажаних слів; з іншого – дозволяє розслабити напружену атмосферу, що виникає інколи, під-

вищити настрій та заодно довідатися, які давні слова (історизми) вийшли з нашого вжитку.

Зрозуміло, позбутися усього негативного складно, але зменшуючи кількість подразників, ми розширюємо зону комфорту. Щоб позбутися небажаних слів важливо взятися за справу серйозно, присвятити час самоаналізу та спеціальним заняттям. Переставши лаятися, всім стане легше і спокійніше жити, оточуючий світ сповнитися новими барвами.

Ще один метод позбавлення негативної лексики – проведення корекційно-профілактичних заходів, наприклад, проведення тематичних бесід і роз'яснювальної роботи спрямованих на закріплення негативного ставлення до лихослів'я, двомовності, сленгів, жаргонів, рекомендується проведення тренінгів-семінірів, присвячених даному питанню. Освітняти мають брати активну участь у загальних заходах спрямованих на боротьбу з лихослів'ям, двомовністю, сленгами, жаргонізмами. Тож, залучаючи до цього майбутніх вихователів, розширимо коло людей, що володіють високим рівнем мовленнєвої компетентності.

Для працівників освітньої сфери рекомендуємо взяти до уваги обов'язкове проведення психологічного розвантаження, хоча б раз на семестр (швидше за все, на канікулах). Педагоги, як ніхто інший, схильні до так званого синдрому психологічного вигорання. Систематичне впровадження тренінгів з психологічного розвантаження дозволить вправно регулювати свій емоційний стан і налаштовуватись на позитивну взаємодію з вихованцем. Дієвим способом психологічного роз-

вантаження є дихальна гімнастика О. Стрельнікової. Вона знімає втому, бадьорить, підвищує життєвий тонус, покращує настрій, пам'ять. Її використання під час навчання підвищить працездатність та допоможе легше засвоїти матеріал. Тож познайомити майбутніх педагогів з такою технологією буде корисним.

Висновки. Отже, підсумовуючи зазначене вище, акцентуємо увагу на тому, що студенти дошкільної сфери освіти потребують більш різносторонньої лінгвістичної освіченості, оскільки мовлення у їх подальшій практичній діяльності виступатиме джерелом і носієм інформації, засобом впливу й переконання, а тому обов'язково має бути не тільки нормативним, а й досконалим. За доцільне вважаємо введення у програму навчання майбутніх фахівців у галузі дошкільної освіти, таких предметів, як «Художня література», «Дитяча література», «Репрезентативні способи подання інформації», розширити курс «Ораторське мистецтво», ввівши до його складу додаткові тренінгові вправи з психологічного розвантаження, що під час навчання надасть як філологічної, так і психологічної освіченості, уможливлуватиме високий рівень самоосвіти, сприятиме реалізації фахових знань, відтак, результуватиме подаль в комунікативну та риторичну компетентність наукової, професійної еліти та суспільства в цілому. Подальшого вивчення й наукового обґрунтування потребують питання впливу психологічних та соціальних факторів на мовленнєву (мовну) компетенцію майбутніх працівників дошкільної освіти.

Список літератури:

1. Армстронг М. Практика управління людськими ресурсами: Пер. с англ. / Под ред. С. К. Мордовина. – 8-е изд. – СПб.: Питер, 2004. – 832 с.
2. Бібік Н. М. Компетентісна освіта – від теорії до практики / [Н. М. Бібік, І. Г. Єрмаков, О. В. Овчарук та ін.]. – Київ: Плеяда, 2005. – 120 с.
3. Боденхаммер Б. НЛП-практика / Б. Боденхаммер, М. Холл. – Санкт-Петербург: Прайм-ЕВРОЗНАК, 2007. – 312 с.
4. Головань М. С. Компетенція і компетентність: досвід теорії, теорія досвіду / М. С. Головань // Вища освіта України. – 2008. – № 3. – С. 23–30.
5. Головань М. С. Компетенція та компетентність: порівняльний аналіз понять. Режим доступу: <http://www.pandia.org/text/79/473/9989.php> – Назва з екрану.
6. Державна програма «Вчитель» // Інформ. зб. М-ва освіти і науки України. – 2002. – № 10. – 32 с.
7. Державний стандарт базової і повної загальної середньої освіти, затверджений постановою Кабінету Міністрів України від 23.11.2011 р. № 1392. [Електронний ресурс] // Офіц. вісн. України. – 2012. – № 19. – Режим доступу: <http://zakon4rada.gov.ua/laws/show/1392-2011-%D0%BF> – Назва з екрану.
8. Дитина: Освітня програма для дітей від двох до семи років / наук. кер. проєкт: В. О. Огнєв'юк; авт. кол.: Г. В. Беленька, О. Л. Богатіч, Н. І. Богданець-Білокаленко [та ін.]; наук. ред.: Г. В. Беленька, М. А. Машовець; Мін. осв. і науки України, Київ. ун-т ім. Б. Грінченка. – К.: Київ. ун-т ім. Б. Грінченка, 2016. – 304 с.
9. Загальна психологія: підруч. для студ. вузів / С. Д. Максименко, В. О. Зайчук, В. В. Клименко. – Вінниця: Нова Книга, 2004. – 704 с.
10. Зимняя И. А. Ключевые компетенции – новая парадигма результата образования / И. А. Зимняя // Высшее образование сегодня. – 2003. – № 5. – С. 34–42.
11. Ключевые компетенции и образовательные стандарты: Доклад А. В. Хуторского на Отделении философии образовательной и теоретической педагогики. РАО 23 апреля 2005г. [Электронный ресурс] / А. В. Хуторской – Центр «Эйдос». – Режим доступа: www.eidos.ru/news/compnet.htm
12. Компетентісний підхід у сучасній освіті: світовий досвід та українські перспективи: Бібліотека з освітньої політики / Під загальною редакцією О. В. Овчарук. – К.: «К. ІС», 2004. – 112 с.
13. О'Коннор Дж. Введение в нейролингвистическое программирование / О'Коннор Дж., Сеймор Дж. – Челябинск: Версия, 2003. – 309 с.
14. Особистісно зорієнтований урок літератури: з досвіду роботи / [упоряд.: Г. Федій, А. Фасоля]. – Київ: Шкіл. світ, 2005. – 128 с.
15. Савченко О. Я. Складові реалізації компетентісного підходу в освітньому процесі / О. Я. Савченко // Компетентісний підхід у сучасній освіті: світовий досвід та українські перспективи (бібліотека з освітньої політики). – Київ: К. ІС, 2004. – С. 34–46.
16. The Complete Manual For Neuro-Linguistic Programming Practitioner Certification. The User's Manual / Bob G. Bodenhamer, D. Min. L. Michael Hall, Ph.D. – Publisher: Crown House Publishing Limited, 2002. – 424 p.

Кондратиук С.Г.

Киевский университет имени Бориса Гринченко

ПУТИ РАЗВИТИЯ РЕЧЕВОЙ КОМПЕТЕНТНОСТИ БУДУЩЕГО РАБОТНИКА СФЕРЫ ДОШКОЛЬНОГО ОБРАЗОВАНИЯ

Аннотация

Исследованы пути развития речевой компетентности будущего работника сферы дошкольного образования с комплексным учетом педагогических, психологических и социальных факторов. Раскрыт психолого-педагогический аспект понятия «речевая компетентность». Определены способы педагогического влияния на повышение уровня речевой компетентности студентов направления дошкольного образования. Предложены пути развития речевой компетентности ребенка с учетом репрезентативных типов восприятия информации. Рассмотрены способы избегания использования негативной лексики работниками сферы образования.

Ключевые слова: компетенция, речевая компетенция, дошкольное образование, репрезентативные типы восприятия информации, негативная лексика.

Kondratiuk S.G.

Borys Grinchenko Kyiv University

WAYS TO IMPROVE OF SPEECH COMPETENCE OF WORKERS IN PRESCHOOL EDUCATION

Summary

The methods of speech competence development of future professionals with an integrated pre-school education, taking into account pedagogical, psychological and social factors. Revealed the psycho-pedagogical aspect of the concept of «speech competence». Ways of pedagogical influence on the improvement of the speech competence of students of the direction of pre-school education. The ways of the voice of the child competence development, taking into account of representative types of perception. Ways to avoid the use of negative language educators.

Keywords: competence, language competence, preschool education, representative types of perception, negative vocabulary.

НАШІ АВТОРИ

1. **Барна Христина Василівна** – кандидат педагогічних наук, доцент кафедри теорії та методики дошкільної освіти Мукачівського державного університету
2. **Беленька Ганна Володимирівна** – доктор педагогічних наук, професор, завідувач кафедри дошкільної освіти Педагогічного інституту Київського університету імені Бориса Грінченка
3. **Вертугіна Валентина Миколаївна** – кандидат педагогічних наук, старший викладач кафедри дошкільної освіти Педагогічного інституту Київського університету імені Бориса Грінченка
4. **Волинець Катерина Іванівна** – кандидат педагогічних наук, доцент, професор кафедри дошкільної освіти Педагогічного інституту Київського університету імені Бориса Грінченка
5. **Волинець Юлія Олександрівна** – кандидат педагогічних наук, старший викладач кафедри дошкільної освіти Педагогічного інституту Київського університету імені Бориса Грінченка
6. **Гаращенко Лариса Василівна** – кандидат педагогічних наук, доцент кафедри дошкільної освіти Педагогічного інституту Київського університету імені Бориса Грінченка
7. **Голота Наталія Миколаївна** – кандидат педагогічних наук, доцент, доцент кафедри педагогіки та психології Педагогічного інституту Київського університету імені Бориса Грінченка
8. **Даніелян Анаїт** – кандидат педагогічних наук, старший викладач кафедри дошкільної освіти Педагогічного інституту Київського університету імені Бориса Грінченка
9. **Іваненко Олена Анатоліївна** – кандидат педагогічних наук, проректор-декан факультету з підготовки юних абітурієнтів, майстер-класів та спецкурсів Київської дитячої Академії мистецтв
10. **Карнаухова Антоніна Валеріївна** – кандидат педагогічних наук, старший викладач кафедри педагогіки та психології Педагогічного інституту Київського університету імені Бориса Грінченка
11. **Коваленко Олена Володимирівна** – кандидат педагогічних наук, доцент, доцент кафедри дошкільної освіти Педагогічного інституту Київського університету імені Бориса Грінченка
12. **Козлітін Денис Олександрович** – магістр початкової освіти Київського університету імені Бориса Грінченка
13. **Кондратюк Світлана Григорівна** – кандидат педагогічних наук, викладач кафедри дошкільної освіти Педагогічного інституту Київського університету імені Бориса Грінченка
14. **Линник Олена Олегівна** – доктор педагогічних наук, доцент, професор кафедри дошкільної освіти Педагогічного інституту Київського університету імені Бориса Грінченка
15. **Лігіченко Олена Дмитрівна** – викладач кафедри дошкільної освіти Педагогічного інституту Київського університету імені Бориса Грінченка
16. **Мальцева Тетяна Юріївна** – аспірант Педагогічного інституту Київського університету імені Бориса Грінченка
17. **Матющенко Ірина Іванівна** – спеціаліст дошкільної освіти Київського університету імені Бориса Грінченка
18. **Машовець Марина Анатоліївна** – кандидат педагогічних наук, доцент, Педагогічний інститут Київського університету імені Бориса Грінченка
19. **Мельник Наталія Іванівна** – кандидат педагогічних наук, доцент кафедри дошкільної освіти Педагогічного інституту Київського університету імені Бориса Грінченка
20. **Новоселецька Ірина Едуардівна** – аспірант Київського університету імені Бориса Грінченка
21. **Половіна Олена Анатоліївна** – кандидат педагогічних наук, доцент, доцент кафедри дошкільної освіти Педагогічного інституту Київського університету імені Бориса Грінченка
22. **Рейпольська Ольга Дмитрівна** – кандидат педагогічних наук, доцент, завідувач лабораторії дошкільної освіти і виховання Інституту проблем виховання Національної академії педагогічних наук України
23. **Стаднік Надія Вікторівна** – кандидат педагогічних наук, доцент кафедри дошкільної освіти Педагогічного інституту Київського університету імені Бориса Грінченка
24. **Стаєнна Олена Олександрівна** – кандидат педагогічних наук, старший викладач кафедри дошкільної освіти Педагогічного інституту Київського університету імені Бориса Грінченка
25. **Товкач Ірина Євгенівна** – старший викладач кафедри дошкільної освіти Педагогічного інституту Київського університету імені Бориса Грінченка
26. **Ярич Оксана Ярославівна** – аспірант кафедри тифлопедагогіки, факультет корекційної педагогіки та психології Національного педагогічного університету імені М.П. Драгоманова

НОТАТКИ

Науковий журнал
«Молодий вчений»

№ 3.2 (43.2) березень, 2017 р.

Щомісячне видання

Коректор: В. Бабич
Дизайн: А. Юдашкіна
Комп'ютерна верстка: О. Данильченко

Контактна інформація редакції журналу.
Поштова адреса: 73005 Україна, м. Херсон,
а/с 20, Редакція журналу «Молодий вчений»
тел.: +38 (0552) 399 530
info@molodyvcheny.in.ua
www.molodyvcheny.in.ua

Підписано до друку 10.04.2017 р.
Формат 60х84/8.
Папір офсетний. Цифровий друк.
Ум.-друк. арк. 15,10. Тираж 100 прим.
Зам. 0417-53.

ТОВ «Видавничий дім «Гельветика»
73034, Україна, м. Херсон, вул. Паровозна, 46-а
E-mail: mailbox@helvetica.com.ua
Свідоцтво суб'єкта видавничої справи:
ДК № 4392 від 20.08.2012 р.

**ОСВІТА –
СУТНІСТЬ ЧАСУ!**

ISSN 2304-5809

9 772304 580908

2017

МОНІТОРИНГ
ОСВІТНЬОГО
ПРОЦЕСУ

№ 3
(43)